

Juli 1863 og traadte ikke i Kraft, før vi havde haft det ulykkelige Aar 1864. Dette vil sige, at den gamle Toldlov, Toldloven af 1863, var givet for et Rige af betydelig større Udstrækning, nemlig for hele Monarkiet indbefattet de 3 Hertugdømmer. Men saa kom Krigen i 1864, og Toldloven kom til kun at gælde for Kongeriget, ikke tillige for Hertugdømmerne. Resultatet blev det samme, som det i slige Tilfælde alle Dage vil blive: jo mindre et Omraade en saadan Toldlov kommer til at gælde for, desto forholdsvis højere bliver Beskyttelsen. Hvis vi tænker os et Land, som spænder fra Nordpolen til Ækvator, der saa at sige kan frembringe alle de Produkter, som der er Brug for i det moderne Liv, vil et saadant Land ikke tilnærmelsesvis have samme Grund til at faa Tilførsler fra Udlandet som et lille Land under den Breddegrad, vi lever under. Det er ganske givet, at en af Hovedgrundene til, at Toldloven af 1863 virkede saa stærkt beskyttelsesvenlig, som den gjorde, var dette — som ingen lovgivningsmæssig set bærer Skylden for —, at Hertugdømmerne forsvinder, og at Toldloven kommer til at gælde for et langt mindre Omraade end egentlig beregnet. Tilmed var det saaledes, at en væsentlig Del af den Industri, vi havde i de Tider, netop fandtes i Hertugdømmerne og ganske særlig i Holsten; og Resultatet bliver nu det, at vi fik flyttet en Del af de Industrier, som var grundlagt i Hertugdømmerne, indenfor Kongerigets Grænser. Det vil være meget let at paavise her i Landet bestaaende Industrier, hvis Vugge stod nede i Holsten, og som er flyttet herop for at komme indenfor de Toldmure, som var beregnet paa at skulle dække den paagældende Industri nede i Holsten.

Loven af 1863 var altsaa fra et demokratisk Synspunkt ikke tilfredsstillende, og den blev det endnu mindre, fordi den kom til at gælde for det mindre Omraade, som jeg har nævnt.

Saaledes maa vi se Stillingen i det Øjeblik, da Venstre skriver sit ledende Program i 1872. Jeg maa maaske med den højtærede Formands Tilladelse oplæse de Ord i dette Program, der henryder hertil, for at vise, at det er akkurat det samme, der gennem hele Tiden ogsaa den Dag i Dag staar som Ledestjerne for Venstres Toldpolitik. I Venstres Program af 1872 hedder det: „Af Hensyn til de Uformuende bør Tolden paa Livsformødenheder lattes, ligeledes bør Tolden nedsættes eller ophæves paa For-

brugsgenstande, som har større Betydning for vor økonomiske Udvikling. Derimod bør man søge at skaffe Statskassen en forøget Toldindtægt af Overflødheds-genstande.“

Ærede Medlemmer vil se, at det er nøjagtig de samme Hovedlinier som dem, Venstre holder paa den Dag i Dag. Af Hensyn til de uformuende begynder man med Toldnedsættelse paa Livsformødenheder; det er et demokratisk Forlangende og et Forlangende, som i ikke ringe Grad blev opfyldt for visse ret betydelige Varers Vedkommende ved Toldloven af 1908. Til Trods for alt det onde, der senere er sagt om Toldloven af 1908, maa jeg dog minde om, at den gav Toldfrihed eller i alt Fald stor Toldnedsættelse for Varer som grove Jernvarer, Petroleum, Kul, Kaffe og Ris, men derimod Toldforhøjelser for Luksusvarer som Silke, Spiritus, Tobak o. s. v. Det er altsaa det, som kendetegner Toldloven af 1908, og den samme Hovedlinie vil man finde i det nu foreliggende Lovforslag. Hvad angaar Værditolden, hen imod hvilken man forhaabentlig nu vil gøre det store Skridt, saa var der i Toldloven af 1908 en begyndende Tilbagevenden til denne Linie, om end ganske vist ikke i nogen større Grad; Administrationen stod vaklende med Hensyn til Muligheden af at gennemføre en saadan, man havde i frisk Minde tidligere Tidens bedrøvelige Erfaringer, hvorledes det i det forløbne Aarhundredes første Halvdel havde vist sig saa godt som umuligt at gennemføre en Værditold. Det glæder mig, at man paa ny gør et alvorligt Forsøg i denne Retning, og jeg nærer, som sagt, det Haab, at det nu vil blive muligt for Administrationen at overvinde de Vanskeligheder, hvis Tilstedeværelse jeg ikke er blind for. Jeg vil bede den højtærede Finansminister og dem, der — det ske sent — bliver hans Efterfølgere, ikke at lade sig skræmme af de Vanskeligheder, som utvivlsomt vil komme; Vanskeligheder er, som man rigtigt siger, til for at overvindes.

Det foreliggende Lovforslag gaar videre ad de samme Linier, der, som jeg nævnte før, var Hovedlinierne ved Toldlovsbehandlingen i 1908. Af Varer, som i det foreliggende Lovforslag bliver gjort toldfri, skal jeg nævne frisk Frugt, dernæst Tjærefarvestoffer — der er maaske Medlemmer, som ikke ved, at Tjærefarvestoffer er en ganske overordentlig stor Farvestofartikel og har overordentlig megen Betydning for Industrier paa forskellige Omraader. Grove Manufakturvarer i Jute og Bomuld bliver dels toldfri, dels kommer de under lavere